

Situačná analýza
v oblasti výchovy a starostlivosti
o deti v ranom veku

Obec Koprivnica

Jún 2024

Obsah

1. Okolnosti, ktoré viedli k vypracovaniu situačnej analýzy pre deti v ranom veku	3
2. Model Primokiz: Sieťové a komplexné programy	5
3. Demografické údaje	7
4. Geografické charakteristiky obce.....	8
5. Predpoklady pre predškolskú výchovu a vzdelávanie	11
6. Zdroje pre deti v ranom veku: Programy, služby, infraštruktúra.....	13
6.1 Zdroje pre deti v rannom veku	13
6.2 Programy pre deti	13
6.3 Programy pre rodičov a deti organizované obcou.....	14
6.4 Miesta pre hru a interakciu v obci	15
7. Spolupráca a vytváranie sietí	16
8. Informovanosť a účasť	19
9. Zhrnutie potrebných krokov v sektore výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku.....	20
Príloha	21

1. Okolnosti, ktoré viedli k vypracovaniu situačnej analýzy pre deti v ranom veku

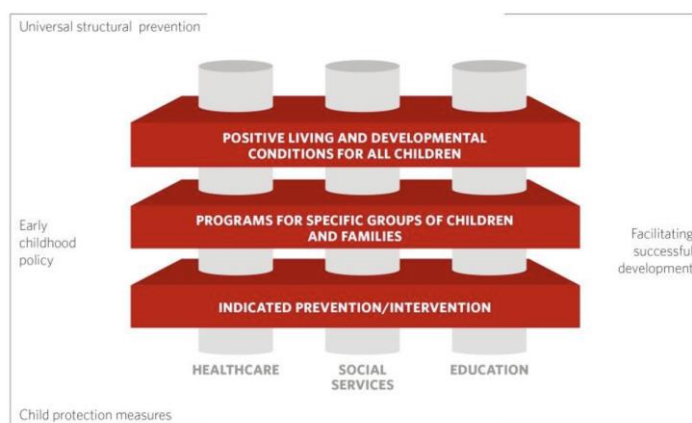
Situačná analýza opisuje súčasný stav sektora predškolského vzdelávania a identifikuje kroky, ktoré je potrebné uskutočniť. Na základe tejto analýzy obec formuluje stratégiu v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku (early childhood development) s kľúčovými cieľmi a akčným plánom.

Predkladaná situačná analýza sa týka obce Koprivnica, ktorá sa spolu s obcou Zborov zapojili do pilotného projektu PRIMOKIZ, iniciovaného International Step by Step Association (ISSA) a ktorý v podmienkach Slovenskej republiky realizuje Škola dokorán – Wide Open School, n. o.

V situačnej analýze sa opisuje aktuálna situácia v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku v uvedenej lokalite. Zároveň poskytuje prvé námety na vypracovanie stratégie ďalšieho rozvoja v tejto oblasti na základe existujúcich podmienok a opisu ich silných a slabých stránok, ako aj identifikácie možností potenciálneho rozvoja.

Situačná analýza je vypracovaná v zmysle metodiky PRIMOKIZ, ktorá sa sústreďuje na vypracovanie a realizáciu komplexných stratégií v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku s osobitným dôrazom na horizontálne a vertikálne vytváranie sietí a usiluje o smerovanie k uplatňovaniu základnej stratégie realizácie projektu: „mysli strategicky – konaj pragmaticky“.

Tak ako celá metodika PRIMOKIZ je založená na nasledovných kľúčových elementoch:

aj situačná analýza sleduje aktuálnu situáciu v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku v danej lokalite v troch oblastiach: zdravotná starostlivosť, sociálne služby a vzdelávanie. Mapovanie situácie sa realizuje hlavne so zameraním pochopiť, v akej miere sa v uvedených lokalitách uplatňuje holistický prístup v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku na báze vytvárania sietí:

- a) vertikálne – prenatálna starostlivosť, starostlivosť o deti do troch rokov, výchova a vzdelávanie, ako aj denná inštitucionálna starostlivosť o deti od 3 do 6 rokov vrátane herných skupín a predškolskej prípravy, až do obdobia povinnej školskej dochádzky na úrovni základnej školy;
- b) horizontálne – pediater, programy pre rodičov, poradenstvo pre matky a otcov, herné skupiny, vytváranie možností pre stretávanie sa rodín s deťmi, ústretové prostredie pre hranie sa detí na verejnom priestore, infraštruktúra zohľadňujúce potreby detí a ich rodín.

K vypracovaniu situačnej analýzy na lokálnej úrovni viedli tieto procesy na úrovni pilotného projektu:

- Fáza 1
 - Výber obcí a facilitátorov (december 2023 – január 2024)
 - Zabezpečenie politickej podpory (január 2024 – február 2024)
- Fáza 2
 - Vytvorenie lokálnych tímov (február 2024 – marec 2024)
- Fáza 3
 - Vypracovanie situačnej analýzy (marec 2024 – júl 2024)
- Vypracovanie základného hodnotenia (Baseline evaluation) – proces a výsledný dokument (február 2024 – marec 2024).

V rámci horeuvedených procesov bola vybraná lokálna koordinátorka projektu Marketa Krupová, riaditeľka Základnej školy Koprivnica, ktorá následne vytvorila lokálny akčný tím.

Lokálna koordinátorka projektu získavala dáta k vypracovaniu situačnej analýzy:

- analýzou prístupnej dokumentácie obce a v nej pôsobiacich inštitúcií,
- rozhovormi s kľúčovými aktérmi v obci – starosta, poslanci miestneho zastupiteľstva, riaditelia školských inštitúcií, zdravotnícki pracovníci a rodičia,
- administráciou štruktúrovaného dotazníka kľúčovým aktérom v obci (vyhodnotenie v prílohe).

2. Model Primokiz: Sieťové a komplexné programy

Kvalita programov je rozhodujúca pre naplnenie výhod komplexného rozvoja detí v ranom veku. Ich účinok bude mať želaný efekt len vtedy, ak sú poskytované služby deťom a ich rodinám vysoko kvalitné a systém komplexného rozvoja detí v ranom veku je založený na vytváraní sietí inštitúcií a ľudí a pokračuje aj po nástupe detí na plnenie povinnej školskej dochádzky v základnej škole. Uplatňovanie participatívneho prístupu k rozvoju detí v ranom veku je východiskovým predpokladom poskytovania vysokokvalitných programov a služieb. Preto je dôležité vynakladať adekvátne úsilie na zvýšenie povedomia o dôležitosti rozvoja detí v ranom veku vo verejnosti i zainteresovaných inštitúcií v obci. Tým sa zabezpečí širšie zapájanie do tvorby a realizácie programov a služieb v oblasti rozvoja detí v ranom veku tých osôb a subjektov, ktoré programy a starostlivosť o deti poskytujú, ako aj tých, ktorí ju prijímajú. Ide v prvom rade o rodičov, ale aj o samotné deti, ktoré môžu byť zapájané spôsobmi primeranými ich veku.

Komplexný sieťový program pre deti v ranom veku by mal zahŕňať:

- plánovanie vhodné pre deti a rodiny v obci,
- výchovu a vzdelávacie, ako aj opatrovateľské služby pre deti v ranom veku,
- verejne prístupné miesta, kde sa deti a ich rodičia a opatrovatelia môžu hrať a komunikovať s ostatnými,
- podpora vzdelávania, zdravotná starostlivosť a sociálne služby pre rodiny detí
- terapeutické služby podľa indikácie pre konkrétne deti.

Politika v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku siaha od sociálnych intervencií až po ochranu jednotlivých detí a to v troch kategóriách, ktoré sú však navzájom prepojené, prestupujú sa a vytvárajú komplexný celok:

Programy a služby pre všetky deti a rodiny (univerzálna prevencia)

- centrá dennej starostlivosti (verejné aj súkromné),
- herné skupiny,
- podpora a poradenstvo pre rodičov
- poradcovia pri dojčení (laktčné poradkyne),
- jazykové programy a programy na podporu rozvoja pre-gramotných spôsobilostí a ranej gramotnosti detí,
- verejné priestranstvá a ihriská pre malé deti,
- miesta stretávania a rodinné centrá pre malé deti a ich rodičov.

Programy a služby pre špecifické skupiny detí a rodín (selektívna prevencia)

- programy na podporu viacjazyčnosti detí a pomoc pri učení sa miestneho jazyka a/alebo jazyka, ktorým hovorí ich rodina,
- programy zamerané na sociálno-ekonomicky znevýhodnené rodiny – terénni pracovníci, sociálne poradenstvo, materstvo a rodičovstvo
- kurzy prípravy na pôrod, ktoré sa konajú v spolupráci s medzikultúrnymi tlmočníkmi a mediátormi,
- diskusné skupiny pre rodičov v osobitných situáciách (napr. rodičia žijúci oddelene, osamelí rodičia, rodičia, ktorí stratili dieťa, rodičia bojujúci so závislosťou).

Programy a služby pre konkrétne deti a ich rodiny (indikovaná prevencia a intervencia)

- vzdelávacie služby pre deti so špeciálnymi potrebami, logopédia,
- iné terapeutické programy pre deti s určitým znevýhodnením (napr. programy pre deti s autizmom),
- terapie rodičov a detí,
- hodnotenia a opatrenia prijaté službami na ochranu detí.

Situačná analýza a vypracovanie potenciálnej stratégie v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku v obci Koprivnica dodržiava uvedenú štruktúru odporúčanú metodikou PRIMOKIZ.

3. Demografické údaje

Obec Koprivnica má 665 obyvateľov, z toho 315 žien. Demografický vývoj obce Koprivnica za posledné štyri roky bol v obci kolísavý, no posledné dva roky prevažuje počet narodených detí nad zomrelými.

Počet narodených detí za posledné roky:

2020	2021	2022	2023	2024
9 +3*, n 12	4	12	8+2*, n 10	3 (do mája 2024)

* *prísťahované po narodení*

V Koprivnici žije 41 detí vo veku 0 až 6 rokov; táto veková skupina predstavuje 6,16 % z celkovej populácie obce.

Počet detí podľa vekovej kategórie:

do 2 rokov	od 3 do 4 rokov	Od 5 do 6 rokov
8	20	13

Počet rodín s deťmi mladšími ako 6 rokov: 39

Špecifické cieľové skupiny:

- deti z rodín so sociálne znevýhodneného prostredia: 1
- deti so špeciálnymi potrebami: 3

Počet detí zapísaných do materskej školy:

2 ročné	3 – 4 ročné	5 – 6 ročné	spolu
3	18	2	23

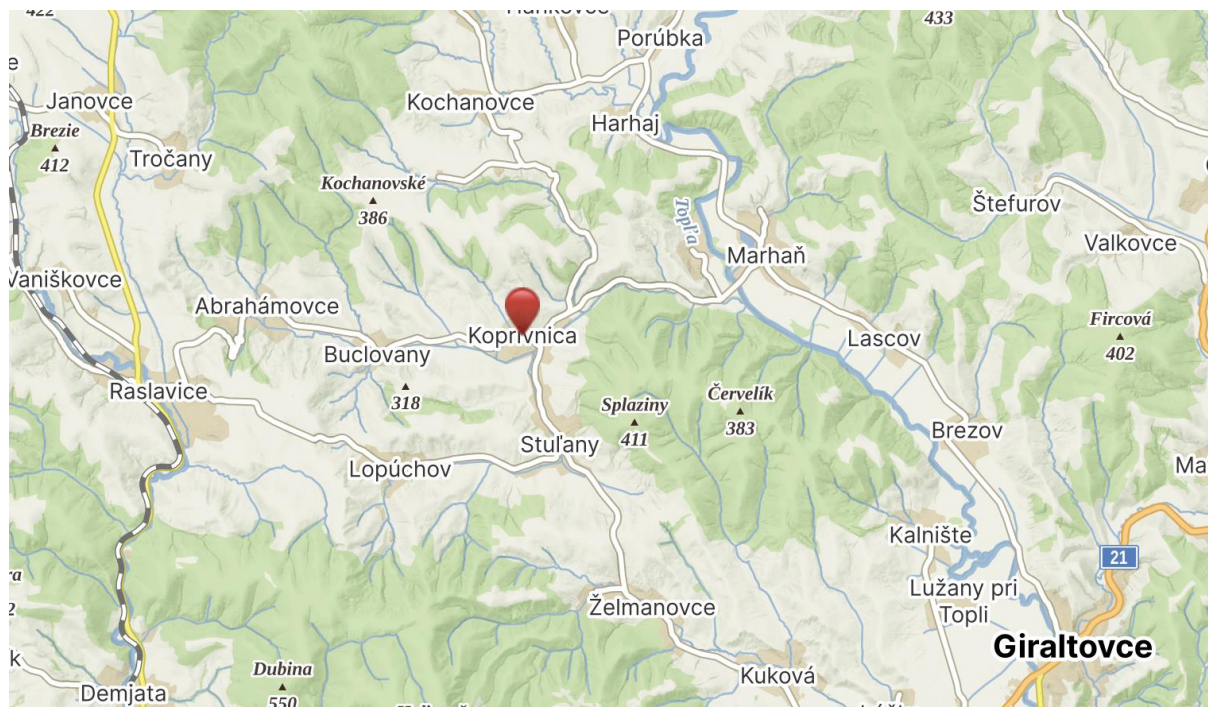
Z celkového počtu detí od 2 do 6 rokov nenavštevuje materskú školu:

2 ročné	3 – 4 ročné	5 – 6 ročné	spolu
5	2	11*	18

* Deti dovŕšili do septembra 2023 6 rokov a navštevujú 1. ročník základnej školy, teda všetky 5 – 6 ročné deti sú zaradené do inštitucionálnej edukácie.

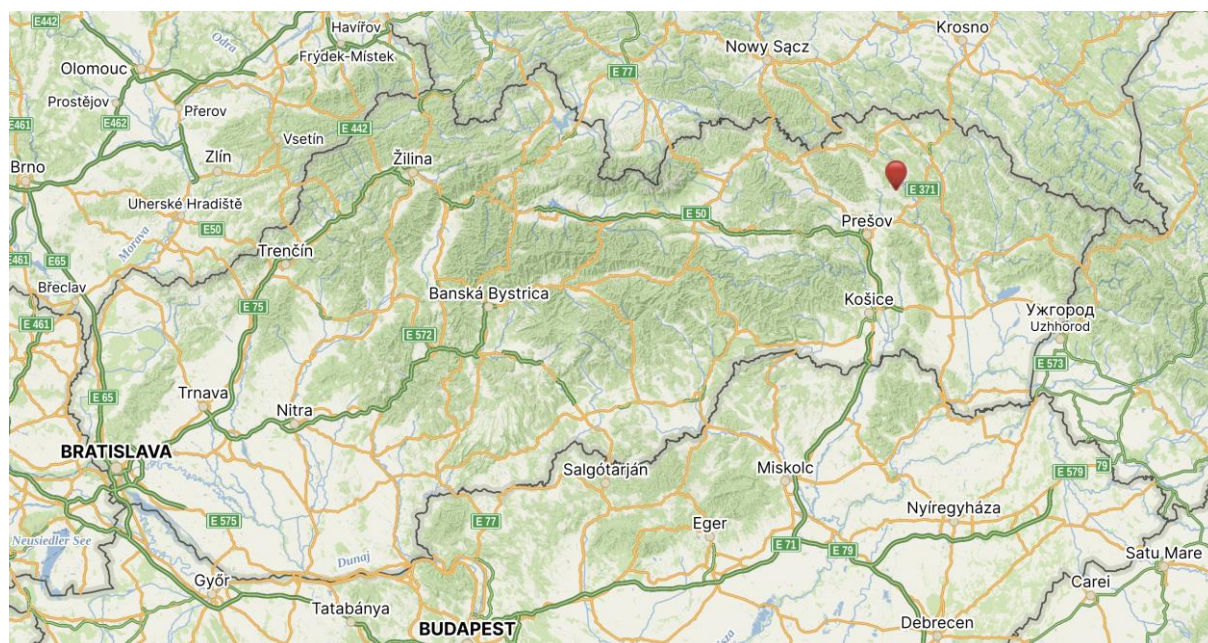
4. Geografické charakteristiky obce

Obec Koprivnica leží na juhozápadnom okraji Nízkych Beskýd, v údolí rieky Koprivničky, západného prítoku rieky Tople. Obec leží v nadmorskej výške okolo 223 m. Je situovaná na východnom Slovensku, v regióne tradične nazývanom Šariš, v okrese Bardejov, Prešovský samosprávny kraj. Je obkolesená podobnými malými obcami.

Vzdialenosť do najbližších miest je v okruhu 40 km – Prešov, Bardejov a Sabinov. Mestá sú dostupné po lokálnych cestách a dopravnými prostriedkami verejnej dopravy.

Poloha obce Koprivnica v rámci Slovenskej republiky:

Prvá zmienka o obci Koprivnica a jej obyvateľoch sa objavila okolo roku 1034. V tomto období, až do roku 1918 bolo Slovensko súčasťou Uhorska. V písomnostiach z 13. – 16. storočia sa vyskytuje pravidelne pod názvom Kaproncha, ktorý je maďarizovanou podobou pôvodného slovenského názvu Koprivnica, ktorý korení v slove kopriva (žihľava). Odvodenosť od slova kopriva svedčí, že sídlisko vzniklo na mieste, kde hojne rástla žihľava, a súčasne, že vzniklo v slovenskom prostredí. V 15. storočí patrila medzi najväčšie obce v okolí. Od konca 19. storočia však jej regionálny význam postupne klesal a počet obyvateľov sa postupne znižoval. V roku 1828 mala 876 obyvateľov, v roku 1970 mala 767 obyvateľov, čo ďalej mierne klesalo na súčasných 665 obyvateľov obce.

Obec Koprivnica je zriaďovateľom nepľnoorganizovanej Základnej školy Koprivnica. To znamená, že má len dve triedy, do ktorých chodia žiaci 1. až 4. ročníka základnej školy. V jednej triede sú spojení žiaci z 1. a 3. ročníka a v druhej triede sú žiaci z 2. a 4. ročníka. Počet žiakov v škole mierne narastá, kapacita základnej školy je postačujúca. Školským obvodom základnej školy je územie obce Koprivnica. To znamená, že ju navštevujú iba žiaci z obce.

Pôvodne tu bola škola s ročníkmi 1. až 9. do roku 1970. Z dôvodu poklesu počtu žiakov boli následne žiaci z vyšších ročníkov zaradení do Základnej školy v obci Marhaň, vzdialenej 5 km.

V roku 2002, v rámci prebiehajúcej reformy, sa zriaďovateľom školy stal Obecný úrad v Koprivnici. V súčasnej dobe sú v škole dve triedy, školský klub detí, počítačová miestnosť, telocvičňa. Škola je vybavená najmodernejšou interaktívnou didaktickou technikou. V škole pracujú 3 pedagogickí zamestnanci, miestny rímskokatolícky farár, ktorý vyučuje náboženstvo, a upratovačka.

Obec Koprivnica je zriaďovateľom aj materskej školy. Demografický vývoj posledných rokov v obci korešponduje s narastajúcim počtom detí v materskej škole. Materská škola má jednu triedu a navštevujú ju prevažne deti s trvalým pobytom v obci. Je spádovou materskou školou na plnenie povinného predprimárneho vzdelávania vo veku 5 rokov pre deti s trvalým pobytom v obci Koprivnica. Kapacita materskej školy je postačujúca.

Materská škola je škola, ktorá zabezpečuje predprimárnu výchovu a vzdelávanie. Je s celodennou prevádzkou v čase od 07:00 – 17:00 hod. Do materskej školy v Koprivnici sú spravidla prijímané deti vo veku 2 – 6 rokov. Pri materskej škole je zriadená aj školská jedáleň pre deti MŠ aj ZŠ.

V obci žijú obyvatelia tradične v rodinných domoch v ich vlastníctve. V posledných rokoch nastáva mierny prílev nových obyvateľov, ktorí rekonštruujú odkúpené staršie domy. V juhovýchodnej časti obce sa nachádza novovybudovaná časť, ktorú obývajú prevažne mladé rodiny s deťmi do 6 rokov veku (na mape lokalita C3).

V obci sa nenachádzajú lokality s koncentráciou obyvateľov žijúcich v podmienkach sociálne znevýhodneného prostredia.

- ① OBECNÝ ÚRAD
- ② KULTÚRNY DOM *k.ú. Stulčany*
- ③ ZÁKLADNÁ ŠKOLA
- ④ HASIČSKÁ ZBROJNICA
- ⑤ MATERSKÁ ŠKOLA
- ⑥ RÍMSKOKATOLÍCKY KOSTOL SV. ONDREJA
- ⑦ KÚRIA
- ⑧ ROZLIČNÝ TOVAR
- ⑨ SLUŽBY, OBCHOD
- ⑩ FUTBALOVÉ IHRISKO
- ⑪ DOM SMÚTKU
- ⑫ VODOJEM
- ⑬ HOSTINEC
- ⑭ ČOV
- ⑮ AREÁL AGROTURISTIKY - RANČ, PENZIÓN
- ⑯ ODDYCHOVÁ ZÓNA
- ⑰ MULTIFUNKČNÉ IHRISKO
- ⑱ MINERÁLNY PRAMENŤ

5. Predpoklady pre predškolskú výchovu a vzdelávanie

Výchova a starostlivosť o deti v ranom veku sa v podmienkach Slovenskej republiky poníma ako systém intervencií v prospech detí zo strany inštitúcií, programov a služieb. Pritom do obdobia raného detstva sa spravidla počíta vek dieťaťa od narodenia až do začatia povinnej školskej dochádzky (vo veku 6 rokov). V niektorých prípadoch sa táto veková hranica môže rozšíriť až do 10 rokov veku dieťaťa.

Štátna politika v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku sa vyznačuje dvomi prístupmi. Výchova a starostlivosť o deti v ranom veku vo vekovej kategórii od 0 do 3 rokov sa poníma ako sociálna služba.

Detské zariadenia, ktoré patria do pôsobnosti ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, sa riadia zákonom č. 448/2008 Z. z. o sociálnych službách. Cieľom týchto služieb je podporovať rodiny prostredníctvom poskytovania starostlivosti o deti vo veku do troch rokov predovšetkým v prípadoch, keď ich rodičia získavajú vzdelanie, alebo (opätovne) vstupujú na trh práce.

Existuje pomerne silná deliaca čiara medzi ranou starostlivosťou o deti do 3 rokov a predškolským vzdelávaním. Tieto programy sú riadené nielen z úrovne ministerstva práce, sociálnych vecí a rodiny, ale do tohto procesu vstupujú aj ďalšie rezorty – ministerstvo školstva, ministerstvo zdravotníctva, ministerstvo vnútra, ako aj ministerstvo financií. Tieto rezorty v tejto oblasti však dostatočne nekomunikujú, čím sa vytráca akákoľvek ich nadväznosť a previazanosť.

Aktuálna situácia v tejto oblasti na Slovensku nie je uspokojivá. Neexistuje dostatočné množstvo zariadení a programov, ktoré by poskytovali služby v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku. Čo je pozitívne, existujú plány, na základe ktorých by sa podiel detí vo veku 3 – 5 rokov zapísaných do predškolského vzdelávania mal do roku 2030 zvýšiť až na 96 %.

Pozitívnejšia je situácia v oblasti materských škôl. Novela školského zákona č. 245/2008 Z. z. z roku 2021 zaviedla povinné vzdelávanie aj pre deti vo veku 5 rokov: Pre dieťa, ktoré dosiahlo päť rokov veku do 31. augusta, ktorý predchádza začiatku školského roka, od ktorého bude dieťa plniť povinnú školskú dochádzku v základnej škole, je predprimárne vzdelávanie povinné. V najbližšom období vstúpi do platnosti zákonná norma, ktorá zavedenie nárokovateľnosť materskej školy pre deti vo veku od 3 rokov. Je to veľmi žiaduca perspektíva, pretože aktuálne miera účasti detí vo veku do troch rokov vo formálnych formách starostlivosti je na úrovni 2,3 %.

Na Slovensku sa momentálne nachádza približne 9 500 detí utečencov z Ukrajiny vo veku 0 – 5 rokov, pričom začiatkom roka 2024 ich bolo v materských školách zapísaných 1 906. Služby v oblasti vzdelávania a starostlivosti v ranom detstve sú kľúčové, pretože týmto deťom ponúkajú možnosti na učenie sa a hru, pričom zároveň podporujú duševné zdravie a sociálne začlenenie ich rodičov.

Pokiaľ ide o učiteľov v materských školách, v zmysle najnovších legislatívnych zmien sa požaduje, aby učitelia v povinnom predprimárnom vzdelávaní mali ukončené minimálne vysokoškolské vzdelanie prvého stupňa. Navyše od 1. septembra 2029 sa bude požadovať, aby aspoň jeden pracovník VSRD v predškolských zariadeniach mal ukončený aspoň prvý stupeň

terciárneho vzdelávania. Okrem toho, v zmysle nedávnej zmeny legislatívy sa predpisuje povinný kontinuálny profesijný rozvoj v oblasti pedagogiky predprimárneho vzdelávania každých sedem rokov pre zamestnancov s kvalifikáciami na úrovni sekundárneho vzdelávania. Hoci cieľom týchto iniciatív je modernizovať učebné metodiky, sú potrebné podstatné kvalitatívne zmeny.

Celkovo na Slovensku došlo v oblasti politiky výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku k pokroku, hlavne rozhodnutím zaviesť povinnú predškolskú dochádzku pre päťročné deti a prostredníctvom plánov zabezpečiť miesta pre mladšie deti v rokoch 2024 a 2025. Pretrvávajú aj problémové oblasti, napr. nižšie miery účasti na vzdelávaní v porovnaní s cieľmi a priemerami EÚ, ako aj potreba rozšírenia služieb starostlivosti o deti vo veku do troch rokov. Súčasná podmienky v primárnom vzdelávaní sú neprimerané, pokiaľ ide o riešenie sociálnych nerovností, a preto je kľúčové zamerať sa na starostlivosť a vzdelávanie detí od ich narodenia do šiesteho roku veku.

6. Zdroje pre deti v ranom veku: Programy, služby, infraštruktúra

6.1 Zdroje pre deti v rannom veku

Starostlivosť o deti v ranom veku sa v obci realizuje vo vzdelávacích inštitúciách – materská a základná škola. Okrem programov uskutočňovaných týmito inštitúciami obec nemá vypracované a nerealizuje systematické programy v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku. Materská a základná škola, okrem zákonom prepísanej výchovnej a vzdelávacej činnosti, poskytujú kapacity – ľudské, priestorové a časové, vďaka ktorým sa v spolupráci s obecným úradom a rodičmi organizujú aktivity pre deti, spravidla od 2 do 6 rokov. Ani v ich prípade nejde o systematickú programovú aktivitu, ale skôr o jednorazové podujatia zamerané hlavne na pohybové aktivity, tvorivosť, zručnosť, kultúrne, ekologické a spoločenské vzdelávanie.

6.2 Programy pre deti

Materská škola

MŠ Koprivnica je jednotriedna a heterogénna materská škola. Poskytuje celodennú a poldennú výchovnú starostlivosť deťom vo veku od 3 – 6 rokov, deťom s odloženou povinnou školskou dochádzkou a pokiaľ sú voľné kapacity, výnimočne prijíma aj 2-ročné deti.

Materská škola je umiestnená v účelovej dvojpodlažnej budove. Prostredie tried je podnetné s bohatou ponukou hravých kútikov, ktoré slúžia na spontánne hry detí a učiteľkou plánovanú a riadenú edukačnú činnosť. Rozmiestnenie nábytku rešpektuje potrebu dieťaťa a po dostatočnom priestore na hry, pohybové, zdravotné a relaxačné cvičenia. Hračky, didaktický a výtvarný materiál, detská literatúra a ostatné pomôcky sú deťom dostupné a umiestnené tak, aby bola podporovaná spolupráca medzi deťmi, samostatnosť, tvorivosť a napĺňanie ich túžob a potrieb.

Okolie materskej školy tvorí priestranný školský dvor, ktorý je oplotený a vybavený preliezkami, hojdačkami, kolotočom, šmykačkami, lavičkami, stolom a taktiež pieskoviskom. Pobyt vonku zahŕňa pohybové aktivity detí v rámci školského dvora, alebo vychádzky. Na športové a pohybové aktivity deti materskej školy využívajú aj multifunkčné a futbalové ihrisko, ktoré sa nachádzajú mimo školského dvora.

Pre pobyt detí má materská škola na poschodí dennú miestnosť s rozlohou 117 m², ktorá plní funkciu herne a spálne s kapacitou pre 23 detí. Na poschodí sa nachádza aj zariadenie na osobnú hygienu s 5 umývadlami a 5 WC.

V školskej jedálni sa uskutočňuje výroba jedál podľa odporúčaných výživových dávok podľa vekových kategórií stravníkov, zásad na zostavovanie jedálnych lístkov, hygienických požiadaviek a zásad správnej výrobných praxe, finančného príspevku od zákonného zástupcu dieťaťa na nákup potravín na jedno jedlo podľa zvoleného finančného pásma.

Počas plnenia predprimárneho vzdelávania deti ranného veku majú možnosť počas školského roka zažiť množstvo kultúrnych a vzdelávacích aktivít. Sú to: besiedka so starými rodičmi, vianočné fotenie, Cinemax Prešov, sférické kino, vianočná besiedka v MŠ s rodičmi, karneval

– kultúrny dom, bábkové divadlo Gašparko, beseda so psychologičkou – CPP Bardejov, depistáž žiakov, apríl – mesiac lesov, Deň matiek s rodičmi, zápis do MŠ – Deň otvorených dverí, Divadlo Jonáša Záborského Prešov, fotenie – predškóľáci na tablo, exkurzia – predškóľáci – prírodovedné múzeum Bardejov, MDD – ukážka práce hasičov v Koprivnici, školský výlet, návšteva ZŠ, športový deň, Deň otcov, opekanie, športové aktivity, rozlúčka s predškóľákmi.

Základná škola

Základná škola v Koprivnici je malá škola situovaná na kraji obce. Budova bola postavená v sedemdesiatych rokoch 20. storočia. Je v dobrom technickom stave. Okolo školy je areál, ktorý slúži na oddych, ale i športovú činnosť detí v ich voľnom čase i počas prestávok. Samotná budova je jednoposchodová. Na prízemí sú dve triedy, v ktorých sa vyučuje, školský klub, sociálne zariadenie, riaditeľňa a počítačová učebňa. Na poschodí je telocvična, sociálne zariadenie, sklad a kabinet. Ku škole patria aj školské byty pre pracovníkov školy.

Škola je po materiáľno-technickej stránke veľmi dobre vybavená. Vo výchovno-vzdelávacom procese sa využíva hlavne didaktická technika. V škole je počítačová miestnosť, v ktorej je 10 počítačov a žiaci majú možnosť rozširovať svoje vedomosti a zručnosti aj v tejto oblasti. Škola je pripojená aj na internet a má vlastnú wifi sieť. Telocvična je vybavená športovým náradím a pomôckami potrebnými na rozvoj obratnosti, šikovnosti, zručnosti a záujmu o šport. Pri škole sa zriadilo detské ihrisko na voľný čas. V čase mimo vyučovania môžu žiaci navštevovať školský klub detí, v ktorom sa deťom venuje jedna vychovávateľka.

Školu navštevuje 32 žiakov, z nich 2 majú povolené plniť povinnú školskú dochádzku v zahraničí. Možno predpokladať, že počet žiakov v škole bude v nasledujúcom období mierne stúpať. V škole pracuje aj asistentka učiteľa, ktorá pomáha 3 integrovaným žiakom so špeciálnymi výchovnými a vzdelávacími potrebami.

Počet žiakov v škole:

Trieda	Ročník	Počet žiakov	Počet žiakov	Spolu
Trieda 1	1. a 3.	1. ročník 9	3. ročník 7	16
Trieda 2	2. a 4.	2. ročník 9	4. ročník 7	16
Spolu				32

Do školského klubu detí chodí 28 detí. V škole sa vyučuje povinne voliteľný predmet Náboženská výchova – rímskokatolícka. Predmet navštevuje 30 žiakov.

V rámci voľného času detí fungujú v škole dva krúžky: krúžok šikovných detí (zameraný na rozvoj tvorivosti – 14 detí) a literárno-výtvarný krúžok (16 detí).

6.3 Programy pre rodičov a deti organizované obcou

Obec nedisponuje uceleným programom pre rodičov a ich deti, okrem poskytovania inštitucionálnej výchovnej a vzdelávacej starostlivosti poskytovaných materskou a základnou školou. Obec však v spolupráci s obecným zastupiteľstvom a občianskymi iniciatívami ponúka pre deti a rodičov tematicky zamerané podujatia, ktoré sa realizujú pri určitých príležitostiach pravidelne každý rok. Sú to podujatia, ktoré spravidla súvisia s tradičnými oslavami, spoločným

športovaním a prezentáciou práce občianskych združení. Napríklad fašiangový karneval, stavanie mája (vysoký drevený stožiar ozdobený farebnými stuhami ako symbolom jari sa stavia v predvečer 1. mája na námestí), mikulášsky večer, futbalový turnaj, športový deň, ukážky práce dobrovoľných hasičov, posedenie s dôchodcami.

Pravidelne sa uskutočňujú dramaticko-hudobné vystúpenia detí z materskej a základnej školy pri príležitosti Dňa matiek. Obec organizuje aj spoločné návštevy divadla do niektorých blízkych miest.

6.4 Miesta pre hru a interakciu v obci

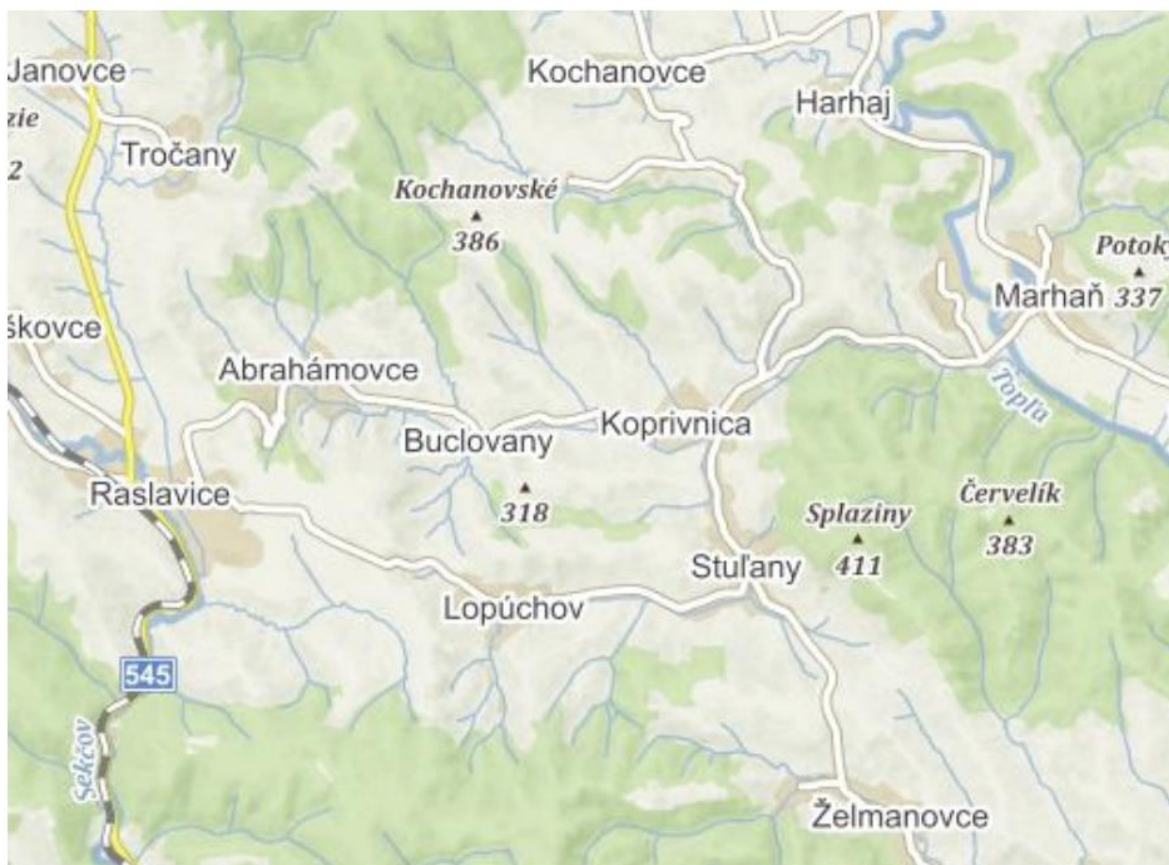
Deti v rannom veku môžu jednotlivé aktivity, či už samé alebo s rodičmi, vykonávať na detských ihriskách pri základnej a materskej škole, na obecnom detskom ihrisku, multifunkčnom a workoutovom ihrisku, futbalovom ihrisku. Spolu s rodičmi môžu tráviť svoj voľný čas v miestnej knižnici, klube mladých a fitness klube.

Obec úzko spolupracuje aj s organizáciami, ako sú Červený kríž, Dobrovoľný hasičský zbor, Jednota dôchodcov, Poľovnícke združenie Barancov, Futbalový klub Koprivnica – družstvo dospelých, družstvá mládeže U10, U13, U15. V mnohých týchto miestnych organizáciách sú zapojení aj rodičia detí v rannom veku a poskytujú deťom rôzne ukážky ich práce, hlavne hasiči a poľovníci.

Väčšina týchto aktivít je priamo financovaná obcou, niektoré sú hradené rodičmi aj obcou. O administratívnu prácu sa starajú pedagogickí zamestnanci obce.

7. Spolupráca a vytváranie sietí

Obec Koprivnica v zmysle existujúcich zákonných požiadaviek má vypracovaný Program hospodárskeho a sociálneho rozvoja obcí Abrahámovce, Buclovany, Koprivnica, Lopúchov, Stulany, Vyšný Kručov na roky 2022 – 2028. Vzhľadom na to, že ide všetko o obce s malým počtom obyvateľov, je program spoločný pre všetky zúčastnené obce, s prihliadnutím k špecifikám každej z nich.

Program opisuje kľúčové javy v obci Koprivnica, hodnotí ich a navrhuje k nim priority a opatrenia tak, aby boli aplikovateľné v praxi. Realizácia strednodobých priorít a opatrení by mala viesť k ďalšiemu pozitívnemu rozvoju obce.

Výkonným zázemím každej obce a jej orgánov – starostu obce a obecného zastupiteľstva obce – je obecný úrad, ktorý zabezpečuje potrebné organizačné aj administratívne úkony a komplexnú komunikáciu s občanmi. Na organizovanie spoločenských a kultúrnych akcií obec využíva svoj kultúrny dom, ktorý je súčasťou kultúrno-správnej budovy. Pre športové aktivity majú obyvatelia obce k dispozícii viaceré športoviská. V obci sa konajú športové víkendy a futbalové turnaje, volejbalové zápasy. Aj napriek týmto aktivitám občanom chýbajú častejšie športové podujatia pre deti a dospelých. Za ďalšími kultúrnymi, spoločenskými a športovými aktivitami musia občania dochádzať do väčších obcí.

V rámci spoločenského a športového využitia občania využívajú modernizovanú oddychovú zónu v centre obce.

Medzi silné stránky obce patrí početné zastúpenie obyvateľov v produktívnom veku, prevaha obyvateľov so vzdelaním pre potreby trhu práce, ochota ľudí vzdelávať sa a rekvalifikovať. Lokalita obce je bohatá na lesy, pahorkatinový povrch tvorí výborné zázemie pre výstavbu a rozvoj cyklotrás, bežeckých tratí a náučných chodníkov.

Poloha obce má potenciál prilákať rodiny s deťmi na výlety, prechádzky v prírode.

Naopak, medzi slabé stránky je potrebné zaradiť hlavne nedostatočnú podporu podnikania a začínajúcich podnikateľov a nedostatok vlastných finančných možností obce pre väčšie rozvojové investície a aktivity.

SILNÉ STRÁNKY

- Stabilizovaný demografický vývoj
- Silné zastúpenie ľudí v produktívnom veku
- Flexibilita a mobilita obyvateľov; ochota dochádzať za prácou
- Ochota vzdelávať sa a rekvalifikovať sa
- Záujem obyvateľov zachovávať a propagovať tradície a zvyklosti
- Záujem obyvateľov o rozvoj obce
- Bohaté možnosti zabezpečenia ekoturistiky a cykloturistiky
- Dostatočné sociálne služby a občianska vybavenosť
- Množstvo športovísk

SLABÉ STRÁNKY

- Slabá prepojenosť vzdelanostnej štruktúry obyvateľov a možností trhu práce
- Nutnosť migrovať za prácou
- Nepostačujúca propagácia obce a jej kultúrnych, historických a folklórnych tradícií, zvykov a tradičných výrobkov

PRÍLEŽITOSTI

- Podpora rozvoja výstavby nových domov
- Využívanie životného prostredia na rozvoj cestovného ruchu, zhodnotenie nevyužitého prírodného potenciálu a miestnych zdrojov
- Vybudovanie cyklotrás a náučných chodníkov
- Aktívne zapojenie obyvateľov do diania v obci
- Podpora rozvoja spolkov a prostredníctvom nich aj propagácia folklórnych tradícií

V rámci programov rozvoja obce absentuje zámer vytvárania inštitucionálnych a individuálnych sietí, ktoré by koordináciou svojich aktivít a zámerov prispeli k zvýšeniu kvality v oblasti výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku.

V súčasnosti existujú niektoré aktivity v rámci obce, ktoré implicitne vytvárajú predpoklady pre spoluprácu a vytváranie sietí. Obec každý rok organizuje uvítanie narodených detí do života. Na posedení podporuje rodiny narodených detí finančným príspevkom schváleným obecným zastupiteľstvom a malými vecnými darčekom. V rannom veku sa snaží skvalitňovať život detí v materskej škole inovovaním a vytváraním kultúrneho prostredia v škôlke, či už novým nábytkom alebo hračkami. Po ukončení predprimárneho vzdelávania absolvujú zápis do základnej školy formou rozprávky a deti majú možnosť ďalej sa rozvíjať vedomostne v základnej škole aj v školskom klube detí, ktorý je zameraný na spoločensko-vednú aj

športovú výchovu. V školskom klube detí majú možnosť navštevovať popoludňajšiu futbalovú akadémiu.

8. Informovanosť a účasť

Rodičia detí v rannom veku sa môžu o jednotlivých podujatiach pre ich deti a rodiny dozvedieť cez sociálne siete. Na webovej stránke obce (www.koprivnica.sk) sa pravidelne zverejňujú informácie týkajúce sa zápisu detí do 1. ročníka základnej školy. Obec má svoju stránku na sociálnej sieti Facebook a využíva aj službu Messenger. V centre obce je informačná a úradná tabuľa, na ktorej sú zverejnené akcie. Veľká časť podujatí je zverejňovaná formou plagátov a správ v papierovej forme. Informácie týkajúce sa žiakov školy sú zverejňované na špeciálnej platforme EDUPAGE, ktorá je prístupná registrovaným rodičom žiakov školy. Na jednotlivé podujatia sú obyvatelia pozývaní aj formou hlásenia v obecnom rozhlase.

Účasť na podujatiach organizovaných obcou, školou a občianskymi iniciatívami je pomerne vysoká, rodičia aj deti majú záujem o množstvo aktivít, aj keď niekedy sú obmedzovaní prácou v zahraničí.

9. Zhrnutie potrebných krokov v sektore výchovy a starostlivosti o deti v ranom veku

- Zásadné zlepšenie prístupu ku kvalitnej zdravotnej starostlivosti a ku kvalitným sociálnym službám (v strednodobom horizonte)
- Pravidelné zabezpečovanie moderných edukačných pomôcok a zariadení
- Udržať mladých ľudí v obci, vytvoriť podmienky pre imigráciu obyvateľov do obce a podporovať obnovu a rozvoj siete škôl a predškolských zariadení
- Vytvárať podmienky pre zblížovanie a výmenu skúseností medzi generáciami
- Napomáhať rozvoju komunit a zapájaniu sa občanov do aktivít záujmových združení
- Rozvíjať podmienky pre rozmanité kultúrne, športové, rekreačné aktivity a ďalšie možnosti aktívneho trávenia voľného času, vrátane nových foriem
- Vytvárať a podporovať vytváranie neziskových organizácií zaoberajúcich sa voľnočasovými aktivitami
- Chrániť, uvítať a zveľaďovať kultúrne dedičstvo a prírodné bohatstvo a zdroje s ohľadom na zachovanie pre budúce generácie
- Zabezpečiť základné podmienky životného prostredia zahŕňajúce dostatočné množstvo zelene, rovnako ako aj verejného priestoru priateľského voči jeho užívateľom, vrátane telesne, zmyslovo postihnutých osôb, rodičov s deťmi a iných špecifických skupín obyvateľstva.
- Pravidelné udržiavanie obecných parčíkov, zelene a miestnych odpočinkových zón, ich nová tvorba a ochrana, revitalizácia s ohľadom na potreby detí v ranom detstve a ich rodiny
- Materiálne zabezpečenie a podpora pravidelnej klubovej a krúžkovej činnosti detí a mládeže
- Podpora informovanosti rodičov a žiakov pri výbere štúdia po ukončení základnej školy v nadväznosti na potreby trhu práce s cieľom udržať mladé rodiny v obci
- Poskytovanie pravidelných informácií o potrebách trhu práce aj o aktívnej politike zamestnanosti v rámci kraja a príslušných regiónov, aby rodičia (najmä otcovia) detí v ranom veku nemuseli dochádzať za prácou do zahraničia

Príloha

Vyhodnotenie dotazníka **SRATÉGIA PRE DETI V RANOM VEKU**

SRATÉGIA PRE DETI V RANOM VEKU

VYHODNOTENIE DOTAZNÍKA ZA OBEC KOPRIVNICA

Respondenti

Muži – 6
Ženy – 13
Neoznačený – 1

Vek respondentov

do 25 rokov: 2; 36 – 45 rokov: 3; 46 – 55 rokov: 13; neoznačené: 2

Vzdelanie

stredná škola s maturitou: 6; vysoká škola: 12; neoznačené: 2

Sociálna identifikácia:

a) učiteľ/učiteľka na 1. stupni ZŠ	1
b) učiteľ/učiteľka na 2. stupni ZŠ	1
c) vychovávateľka ŠKD	1
d) člen/ka zastupiteľského zboru	1
e) rodič	2
f) obyvateľ/obyvateľka	2
g) iné (asistent učiteľa, upratovačka)	2

Rodičovstvo

rodič jedného a viac detí: 15; z toho detí do 6 rokov: 7

Vyhodnotenie dotazníka

Nie všetci respondenti vyplnili všetky položky dotazníka.

1 – úplný súhlas, 5 – úplný nesúhlas, 0 – neviem odpovedať

	1	2	3	4	5	0
1. Myslím si, že starostlivosť o deti od narodenia do 6 rokov je zo strany našej obce na výbornej úrovni	75%	20%	0%	25%	0%	5%
2. Mám dostatok možností, ako sa dozvedieť o možnostiach a ponúkaných programoch pre deti od narodenia do 6 rokov v našej obci	65%	15%	20%	0%	0%	0%
3. Lekárska starostlivosť o deti vo veku od narodenia do 6 rokov je v obci na výbornej úrovni	30%	10%	15%	5%	5%	20%
4. Sociálna starostlivosť o deti (ktoré to potrebujú) vo veku od narodenia do 6 rokov je v obci na výbornej úrovni	65%	10%	10%	5%	0%	10%
5. V obci je dostatok ihrísk a iných športových zariadení, ktoré môžu deti vo veku od narodenia do 6 rokov voľne využívať	95%	0%	0%	0%	0%	0%
6. Materská škola poskytuje svoje služby aj rodinám s deťmi mladšími ako 3 roky	Áno 45%	Nie 30%	Neviem 25%			
7. Základná škola umožňuje všetkým žiakom vo veku 6 rokov (1. ročník), aby navštevovali školský klub detí	Áno 100%	Nie 0%	Neviem 0%			
8. V našej obci sú vytvorené podmienky, aby sa rodičia detí vo veku od narodenia do 6 rokov mohli stretávať a byť účastní rôznych podporných programov pomáhajúcich im zvládať rodičovstvo	Áno 30%	Nie 20%	Neviem 50%			
9. V našej obci sú vytvorené podmienky, aby sa tehotné mamičky mohli stretávať a byť účastné rôznych podporných programov pomáhajúcich im zvládať rodičovstvo	Áno 15%	Nie 65%	Neviem 20%			
10. Naša obec poskytuje maximálnu pomoc rodinám s deťmi vo veku od narodenia do 6 rokov, ktoré majú sociálne problémy	65%	10%	10%	5%	0%	10%
11. O deti v materskej škole a v základnej škole sa počas ich pobytu v týchto inštitúciách vôbec netreba obávať, že nebude o nich dobre postarané	100%	0%	0%	0%	0%	0%
12. V našej obci sa rodičia nemusia báť o bezpečnosť svojich detí na verejných priestranstvách	85%	15%	0%	0%	0%	0%
13. V našej obci by bolo potrebné <u>dobudovať, lepšie zabezpečiť</u> alebo <u>vytvoriť</u> :						
a) Počet miest v materskej škole	55%	5%	5%	0%	0%	20%
b) Počet miest v základnej škole a školskom klube detí (družina)	15%	10%	5%	25%	15%	20%
c) Lekársku starostlivosť o deti	35%	5%	30%	20%	0%	5%
d) Ihriská a športoviská pre deti	30%	0%	25%	5%	20%	5%
e) Bezpečnosť detí na verejných priestranstvách	30%	0%	40%	10%	5%	0%
f) Možnosti detí navštevovať krúžky, športové oddiely a iné voľnočasové aktivity	50%	0%	10%	15%	20%	5%
g) Centrum voľného času pre deti	20%	0%	10%	10%	15%	30%
h) Podporu rodičom detí do 6 rokov – stretávanie a vzdelávanie	20%	5%	20%	20%	0%	20%
i) Podporu rodičom detí do 6 rokov, ktorí majú finančné a sociálne problémy	35%	5%	30%	0%	0%	15%

j) Podporu rodičom detí do 6 rokov, ktoré majú zdravotné problémy	40%	10%	30%	0%	0%	15%
k) Podporu rodičom detí do 6 rokov, ktorí sa prisťahovali, resp. nehovoria po slovensky	15%	5%	25%	0%	0%	45%
l) Informovanosť rodičov detí do 6 rokov o službách, na ktoré majú zo zákona nárok	65%	10%	5%	5%	0%	10%
m) Informovanosť rodičov detí do 6 rokov o službách, ktoré poskytuje obec	75%	5%	15%	5%	0%	0%
n) Prístup pedagogických a ostatných pracovníkov, ktorí sa venujú deťom do 6 rokov	50%	5%	10%	20%	10%	0%
o) Pochopenie vedenia obce pre potreby detí v obci	45%	5%	5%	0%	30%	5%

Výsledky dotazníka sa použijú ako podklad pri tvorbe implementačnej stratégie.